

**ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА**

ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ГЕОГРАФІЇ УКРАЇНИ ТА РЕГІОНАЛІСТИКИ

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ОСНОВИ ДЕМОГРАФІЧНОГО ПРОГНОЗУВАННЯ

Вид дисципліни (за компонентом ОП): вибіркова (5 кредитів)

Освітньо-професійна програма: Регіональний розвиток і просторове планування

Спеціальність: 106 Географія

Галузь знань: 10 Природничі науки

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Назва факультету, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою: географічний

Мова навчання: українська

Розробник: Заблотовська Наталія Василівна, кандидат географічних наук, доцент.

Профайл викладача:

<https://geoukr.chnu.edu.ua/pro-kafedru/spivrobotnyky/zablotovska-nataliia-vasylivna/>

Контактний телефон: (0372) 58-48-47

E-mail: n.zablotovskaja@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle: <https://moodle.chnu.edu.ua/my/>

Консультації:

Вид консультацій	День проведення	Час проведення
Очні консультації	понеділок	13.00-14.00
Онлайн-консультації	середа	14.00-15.00
Очні консультації (за попередньою домовленістю)	понеділок	До 13.00
	вівторок	14.00-18.00
	середа	До 13.00
	п'ятниця	До 13.00

АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Останнім часом відбувається регіоналізація всіх сфер суспільного життя. Управління розвитком регіону, зокрема планування його бюджету, вимагає знання перспективної чисельності та особливостей вікової структури населення. Специфічні риси суспільного розвитку, різний ступінь прояву соціально-економічних проблем у свою чергу створюють як прямий, так і опосередкований вплив на формування народжуваності, смертності, міграційних процесів, статеві-вікової структури населення, вимагають диференційованого підходу до обґрунтування напрямів покращення демографічної ситуації в країні. Тому все більшої актуальності набувають дослідження регіональних особливостей відтворення населення, виявлення причинно-наслідкових зв'язків цього процесу з економічним розвитком окремих територій

Мета навчальної дисципліни

Мета сформувати систему знань про відтворення населення та його основні закономірності; про закономірності й тенденції, що складаються у соціальній сфері життя суспільства; вивчити масові соціальні явища і процеси; опанувати методи їх кількісної оцінки й аналізу; встановити й вимірити взаємозв'язки демографічних і соціальних процесів; набути навички їх моделювання й оцінки перспектив, а також впливу на суспільний розвиток.

Завдання:

- розкрити поняттєво-термінологічний апарат демографічного прогнозування;
- розкрити методологічні основи демографічного прогнозування;
- розкрити зміст наукової категорії „ демографічного прогнозування як об'єкту суспільно-географічного дослідження;
- розкрити наукові та організаційні механізми суспільно-географічного демографічного прогнозування населення регіону.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Змістовий модуль 1. АНАЛІЗ ВІДТВОРЕННЯ НАСЕЛЕННЯ	
Тема 1	Теоретико-методологічні засади статистичного аналізу закономірностей відтворення населення
Тема 2.	Сучасні світові та регіональні демографічні тенденції
Тема 3.	Демографічні покоління і демографічні контингенти: аналіз динаміки і структурних зрушень
Тема 4.	Статистичний аналіз смертності як регулятора відтворення населення
Тема 5	Таблиці дожиття і середньої очікуваної тривалості життя
Тема 7	Статистичний аналіз народжуваності як складової природного руху населення
Змістовий модуль 2. ПРОГНОЗУВАННЯ ДЕМОГРАФІЧНИХ ПРОЦЕСІВ, ЧИСЕЛЬНОСТІ ТА СКЛАДУ НАСЕЛЕННЯ	
Тема 7	Аналіз режиму відтворення населення
Тема 8	Аналіз інтенсивності і динаміки міграційних процесів
Тема 9	Моделі населення: види, прийоми і сфери застосування
Тема 10	Методи побудови демографічних прогнозів
Тема 11	Прогнозування на основі екстраполяції рядів динаміки
Тема 12	Медико-екологічні прогнози
Тема 13	Демографічне прогнозування та демографічна політика

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Під час викладання освітньої компоненти використовуються такі методи навчання:

- словесні методи: бесіда, пояснення, робота з електронними ресурсами;
- наочні методи: демонстрація відео, презентації, періодичні видання, книги;

- дискусія на практичних заняттях під час обговорення проблемних питань;
- самостійна робота.
- електронне та інтерактивне онлайн-навчання (курси, семінари, круглі столи, вебінари)
- методи стимулювання пізнавального інтересу: дискусії, тренінги.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку). Додатково студент може отримати до 20 балів за виконання ІНДЗ.

Кількість балів за кожний навчальний елемент виводиться із суми поточних видів контролю. Кількість балів за змістовний модуль дорівнює сумі балів, отриманих за навчальні елементи даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30 (15 балів за теоретичний блок та 15 балів – за виконання практичних завдань; 2 модуль – 30 (15 балів за теоретичний блок та 15 балів – за виконання практичних завдань).

Підсумкова оцінка виставляється за сумою всіх отриманих балів згідно шкали оцінювання. При цьому в екзаменаційній відомості зазначається сумарна кількість набраних балів, оцінка за шкалою ECTS і оцінка за національною шкалою. Студент, який набрав протягом нормативного терміну вивчення дисципліни 60 балів та виконав навантаження за всіма кредитами, має можливість не складати залік і отримати набрану кількість балів як підсумкову оцінку або складати залік з метою підвищення свого рейтингу за даною навчальною дисципліною. Якщо студент набрав менше 30 балів, він не допускається до складання заліку. **РІШЕННЯ ЩОДО ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ РОБІТ, ВІДПОВІДНО НАКОПИЧУВАЛЬНОЇ СИСТЕМИ, ЗДОБУВАЧ ОСВІТИ ПРИЙМАЄ САМ. АЛЕ МОДУЛЬ-КОНТРОЛЬ ТА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬ-КОНТРОЛЬ ЗДАЄТЬСЯ ОБОВ'ЯЗКОВО.**

Індивідуальна траєкторія здобувача вищої освіти у процесі вивчення навчальної дисципліни – участь у неформальній/інформальній освіті

Якщо здобувач освіти отримав знання окрім формальної освіти у неформальній/інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно положення «Про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» та рішення кафедри.

Неформальна освіта за темами курсу. Форми неформальної освіти: очна (тренінги, майстер-класи, семінари, майстерні тощо), дистанційна (дистанційні курси, семінари, конференції, вебінари). Допускається зарахування практичних занять, навчальних елементів та отримання додаткових балів при наявності сертифіката (свідоцтва, тощо) отриманого здобувачем у неформальній освіті (курси, тренінги) з вивчення тем охоплених змістовим наповнення курсу. Таким чином, за умови проходження навчальних тренінгів, в рамках неформальної освіти, на платформах: Prometheus, EdEra, та інших фахових платформах виконання всіх завдань та отримання сертифікату, студент може отримати додатково 5 балів до підсумкової оцінки по освітній компоненті. (Оцінювання 0,5 бала за 1 год. навчання за курсом, що відповідає тематиці навчальної дисципліни).

Підсумковий контроль - ЗАЛІК

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»
<https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>

✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича»
https://www.chnu.edu.ua/media/f5eleobm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf